

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze diplomové práce

**Analýza dopadů Společné zemědělské politiky na
hospodaření zemědělských podniků**

Vladimír Nechutný

© 2015 ČZU v Praze

Tato diplomová práce se zabývá analýzou dopadů Společné zemědělské politiky na ekonomiku zemědělského podniku. Teoretická část práce se zabývá vývojem, principy a financováním. Společné zemědělské politiky od jejich prvopočátků. Větší pozornost je pak věnována vývoji této politiky a její implementace do českých podmínek od roku 2004, kdy Česká Republika vstoupila do Evropské Unie. Dále jsou popsány dotační pilíře jednotlivých programových období včetně období posledního, tj. od roku 2014 do roku 2020. V praktické části je pak zkoumán objem a struktura čerpaných dotací konkrétního podniku a je provedeno zhodnocení těchto prostředků na vývoj ekonomiky zkoumaného podniku.

Klíčová slova

zemědělský podnik, dotace, Společná zemědělská politika, hospodaření, dopady zemědělské politiky, přímé platby

Cíl práce

Hlavním cílem této diplomové práce je zhodnocení dopadů Společné zemědělské politiky na ekonomiku vybraného podniku. Dílčím cílem bude analýza vlivu dotační politiky na velikost podnikových příjmů, zisku a rentabilitu podnikání. Rovněž bude zkoumáno, zda dotační politika ovlivňuje strukturu živočišné a rostlinné výroby podniku. Dalším dílčím cílem bude zhodnocení závislosti podniku na zemědělských dotacích.

Metodika

Výše uvedených cílů, bude dosaženo pomocí analýzy vnitropodnikových údajů, které byly poskytnuty vybraným podnikem, zejména bude čerpáno z údajů finančního účetnictví podniku – výkazů zisků a ztrát, dále pak vnitropodnikové údaje o struktuře výroby a vnitropodnikové údaje o poskytnutých dotacích a data ze SZIFu. Hodnoceným obdobím budou roky 2007 – 2013. Díky provedeným analýzám jednotlivých druhů výroby a dotačních titulů k tomu se vážících bude možno zhodnotit vliv dotační politiky, resp. Společné zemědělské politiky na ekonomiku vybraného podniku. Metodickým nástrojem budou rovněž některé ukazatele finanční analýzy.

Závěry

Z vyhodnocených dat týkajících se ziskovosti podniku v čase a také z toho jakou měrou se podílí dotace na celkových příjmech podniku, je více než patrné, že dotace mají velký vliv na hospodaření podniku. Nečerpali by podnik dotace, nemohl by za stávajících podmínek existovat, neboť ve sledovaném období byl pouze poslední rok a to rok 2013 v zisku po odečtení dotací, v ostatních letech, by podnik vykazoval ztrátu. Zisk v posledním účetním období je připisován zejména zotavení se podniku ze ztrátového období, které předcházelo období zkoumanému to zejména díky dotacím. V důsledku čerpaných dotací mohl podnik modernizovat, což se projevilo na zlepšení konkurenceschopnosti, a zvýšení doживosti a výnosů zemědělských plodin od čehož se odvíjí také vyšší příjmy podniku.

Kromě hlavního cíle, byly stanoveny také cíle dílčí, kdy cílem bylo ověření, zda se dotační politika nějakým způsobem projevuje na skladbě živočišné či rostlinné výroby. Po vyhodnocení údajů se došlo k závěru, že u tohoto konkrétního podniku se nikterak neprojevuje v rostlinné výrobě, čerpané dotace byly charakteru plošného, tudíž nebyla nijak ovlivněna produkce, a podnik pěstoval to, co bylo aktuálně ekonomicky výhodné. V živočišné výrobě je vliv vzhledem k sazbám dotací za kus zanedbatelný, bylo zjištěno, že počty dobytka jsou u podniku na relativně stabilní úrovni a vliv výše dotací je tudíž zanedbatelný. U dotací na pastviny by situace mohla být poněkud odlišná, vzhledem k rozdílné výši sazby oproti sazbě na louky, ale vzhledem charakteru víceletého závazku a tudíž i relativně stabilní výměře po celé období se výše dotace neprojevuje na počtech chovaných kusů masného dobytka.

Závěrem je nutno poznamenat, že závislost podniku na dotacích se v čase sice snižuje, ale jejich vliv je i nadále velký, neboť ve všech rocích sledovaného období kromě roku 2013, by podnik bez dotací vykázal ztrátu, jediným ziskovým obdobím bez dotací pro podnik by byl rok 2013. Ovšem, kdyby nebylo dotací tak by ani tento ziskovým nebyl, za předpokladu stávajících odbytových cen produkce by podnik nemohl dlouhodobě vykazovat zisk a byla by ohrožena jeho existence. Pokud by dotace nebyly uplatňovány dlouhodobě, patně by se s tím trh vyrovnal, ale muselo by nutně dojít k navýšení odbytových cen, což by se negativně projevilo v kupní síle spotřebitelů. Vliv dotací je

v současné době tedy na podnik velký, ať už přímo tím že udržují podnik v kladných číslech a také nepřímo ovlivňují koncové ceny pro spotřebitele, neboť podnik může prodávat za nižší, než výrobní cenu pouze díky dorovnání které způsobují dotace.

Nejdůležitější literární zdroje

BARÁKOVÁ, Blanka. *Financování společné zemědělské politiky Evropské unie se zaměřením na Českou republiku*. První vydání. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2010, ISBN 978-807-3726-577.

KOUŘILOVÁ, Jindřiška, Jiří PŠENČÍK a Daniel KOPTA. *Dotace v zemědělství: z hlediska komplexního pohledu a s přihlédnutím k ekologickému zemědělství*. První vydání. Olomučany: FINAL TISK s.r.o., 2009. ISBN 978-80-7204-637-9.

LUKÁŠ, Zdeněk a Pavel NEUMANN. *Společná zemědělská politika EU: Regionální a strukturální politika EU*. První vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2000, ISBN 80-245-0064-7

Příručka pro žadatele. SZIF, 2014

Nejdůležitější elektronické zdroje

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. *METODIKA k provádění nařízení vlády č. 75/2007 Sb.* 2012

EAGRI. *Dotace* [online]. [cit. 2015-02-01]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/>

ROSOCHATECKÁ, Eva. EFEKTIVNOST ZEMĚDĚLSKÝCH PODNIKŮ PO VSTUPU ČR DO EU. In: *Agris* [online]. [cit. 2015-01-10]. Dostupné z: http://www.agris.cz/Content/files/main_files/70/148526/45Rosochatecka.pdf

SZIF. *Program rozvoje venkova České Republiky na období 2007 - 2013* [online]. [cit. 2015-02-10]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/program-rozvoje-venkova>

SZIF. *Přechodné vnitrostátní podpory (PVP)* [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/irj/portal/szif/prechodne-vnitrostatni-podpory>

SZIF. *Přímé platby* [online]. [cit. 2014-12-28]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/prime-platby>